

Цілі:

- **навчальна:** сформувати поняття про стереометрію як складову частину геометрії; ознайомити учнів із логічною будовою шкільного курсу геометрії; сформувати уявлення про основні поняття стереометрії; _____
- **розвивальна:** активізувати пізнавальну діяльність учнів; формувати вміння висловлювати припущення, грамотно формулювати власні думки; розвивати просторову уяву; _____
- **виховна:** сприяти самовихованню інтересу до вивчення математики, позитивного ставлення до навчання, відповідальності за результати своєї роботи; _____

Тип уроку: засвоєння нових знань і вмінь.

Обладнання та наочність: _____

Хід уроку

I. ОРГАНІЗАЦІЙНИЙ ЕТАП

1. Знайомство з учнями класу.
2. Ознайомлення учнів із особливостями вивчення геометрії в 10 класі, вимогами до вивчення предмета, критеріями оцінювання навчальних досягнень тощо.
3. Ознайомлення учнів зі структурою підручника та особливостями роботи з підручником.
4. Ознайомлення з додатковими матеріалами (довідниками, зошитами для тематичного оцінювання тощо).

II. ПЕРЕВІРКА ДОМАШНЬОГО ЗАВДАННЯ**III. АКТУАЛІЗАЦІЯ ОПОРНИХ ЗНАНЬ****Фронтальне опитування**

1. Що вивчає планіметрія?
2. Назвіть основні геометричні фігури. Чому їх називають основними?
3. Які математичні речення ви знаєте?
4. Наведіть приклади означень, аксіом, теорем.

IV. МОТИВАЦІЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ**Бесіда вчителя**

У 7–9 класах ми вивчали розділ геометрії, який називають планіметрією. Сьогодні ми починаємо вивчати наступний розділ геометрії — стереометрію. Що означає слово «стерео»? (Учні висловлюють свої думки.) «Стерео» (від грецького stereos — об'ємний, просторовий) — частина слова, яка вказує на об'ємність або наявність просторового розподілу (наприклад, стереокіно, стереометрія). Висловіть припущення: що вивчає стереометрія?

V. ВИВЧЕННЯ НОВОГО МАТЕРІАЛУ

План вивчення теми

1. Що вивчає стереометрія.
2. Логічна будова геометрії.
3. Основні поняття стереометрії.
4. Зображення і позначення площин.
5. Просторові фігури: 1) многогранники; 2) тіла обертання.

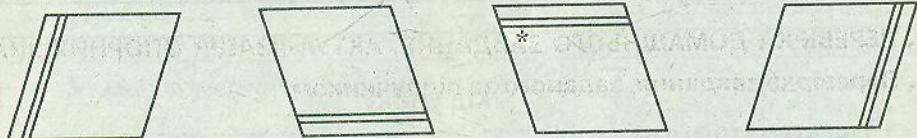
VI. ЗАСВОЄННЯ НОВИХ ЗНАТЬ І СПОСОБІВ ДІЙ

1. Робота з підручником

2. Додаткові завдання

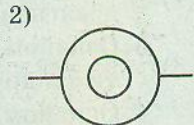
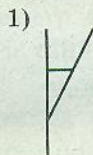
Вправи на розвиток просторової уяви

1. На рисунку зображено одну й ту саму фігуру, але в різних положеннях. Де повинна стояти зірочка в кожній із фігур?

2. Куб із ребром 5 см пофарбували в зелений колір. Потім його розрізали на маленькі кубики, ребро кожного з яких дорівнює 1 см. Скільки кубиків мають: 1) одну зафарбовану грань; 2) дві зафарбовані грані; 3) три зафарбовані грані; 4) жодної зафарбованої грані?

3. (Жарт). Що зображено на рисунках?
Відповідь. 1) Картина висить на стіні, вид збоку; 2) мексиканець у сомбреро їде на велосипеді, вид зверху.

VII. ЗАСТОСУВАННЯ ЗНАТЬ І ВМІНЬ

1. Робота з підручником

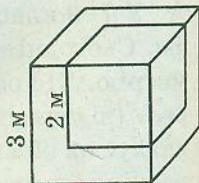
2. Фронтальне опитування

- 1) Чи є підлога кімнати площиною? Частиною площини?
- 2) Чи можна провести на площині пряму так, щоб жодна точка площини не належала прямій?
- 3) Чому куб не є основним поняттям стереометрії?

VIII. ПІДБИТТЯ ПІДСУМКІВ УРОКУ, РЕФЛЕКСІЯ

IX. ДОМАШНЄ ЗАВДАННЯ

1. Завдання за підручником:
2. Повторити: аксіоми планіметрії.
3. Додаткове завдання. Для того щоб пофарбувати куб із ребром 3 м, необхідно 9 кг фарби. Скільки фарби ще необхідно, щоб зафарбувати грані куба з ребром 2 м, який відрізали від поданого куба (див. рис.)?
Відповідь. 2 кг.

Цілі:

- **навчальна:** домогтися засвоєння аксіом стереометрії та наслідків із них; сформува-ти вміння розв'язувати задачі, які передбачають застосування аксіом стереометрії та наслідків із них; _____
- **розвивальна:** формувати вміння визначати мету навчальної діяльності; розвивати математичне мовлення; формувати навички самоконтролю; _____
- **виховна:** виховувати свідоме ставлення до навчання; формувати вміння організувати свою роботу; _____

Тип уроку: засвоєння нових знань і вмінь.

Обладнання та наочність: _____

Хід уроку

I. ОРГАНІЗАЦІЙНИЙ ЕТАП

II. ПЕРЕВІРКА ДОМАШНЬОГО ЗАВДАННЯ, АКТУАЛІЗАЦІЯ ОПОРНИХ ЗНАТЬ

1. Перевірка завдання, заданого за підручником

2. Виконання тестових завдань із подальшою самоперевіркою та самооцінюванням

Варіант 1

- 1) Яка з наведених фігур не є основною фігурою стереометрії?
А. Пряма. Б. Куля. В. Точка. Г. Площина.
- 2) Яке з наведених тверджень є аксіомою шкільного курсу планіметрії?
А. Сума суміжних кутів дорівнює 180° .
Б. Дві прямі називають паралельними, якщо вони не перетинаються.
В. Якою б не була пряма, існують точки, що належать цій прямій, і точки, що не належать їй.
Г. Трикутник називають рівнобедреним, якщо дві його сторони рівні.
- 3) Яке з наведених тверджень правильне?
А. Через одну точку можна провести мільйон прямих.
Б. Через три точки в жодному разі не можна провести жодної прямої.
В. Через три точки завжди можна провести пряму, і тільки одну.
Г. На площині не існує інших точок, крім тих, що належать заданій прямій.

Варіант 2

- 1) Яка з наведених фігур не є основною фігурою стереометрії?
А. Площина. Б. Точка. В. Пряма. Г. Куб.
- 2) Яке з наведених тверджень є аксіомою шкільного курсу планіметрії?
А. У рівнобедреному трикутнику кути при основі рівні.
Б. Пряма ділить площину на дві півплощини.
В. Сума кутів трикутника дорівнює 180° .
Г. Відрізок, що сполучає дві точки кола, називають хордою.
- 3) Яке з наведених тверджень правильне?
А. Через будь-які дві точки можна безліч провести прямих.
Б. Із трьох точок заданої прямої жодна не може лежати між двома іншими.
В. Яка б не була пряма, існує мільярд точок, що не належать їй.
Г. Довжина відрізка не може дорівнювати 10^{-2} см.

Відповіді

Варіант 1 1. Б. 2. В. 3. А

Варіант 2 1. Г. 2. Б. 3. В

III. МОТИВАЦІЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ

На минулому уроці ми обговорювали питання про логічну будову геометрії. Виходячи з цього, висловіть припущення, із чого потрібно почати вивчення стереометрії. Якою має бути тема сьогоднішнього уроку?

IV. ВИВЧЕННЯ НОВОГО МАТЕРІАЛУ

План вивчення теми

1. Основні аксіоми стереометрії.
2. Означення прямої, що належить площині.
3. Наслідки з аксіом стереометрії.
4. Приклади застосування аксіом стереометрії та наслідків із них:

V. ЗАСВОЄННЯ НОВИХ ЗНАТЬ І СПОСОБІВ ДІЙ

1. Робота з підручником

2. Додаткові завдання

- 1) Прямі a і b перетинаються. Як провести пряму c , яка:
  - а) перетинає прямі a і b ;
  - б) перетинає пряму a і не перетинає пряму b ;
  - в) не перетинає жодну з них?
- 2) Площини α і β перетинаються. Пряма a належить площині α . За якої умови пряма a перетинає площину β ?
- 3) Дано пряму a , точки B і C . Скільки площин можна провести через пряму a і точки B і C ?
Розгляньте всі випадки.

VI. ЗАСТОСУВАННЯ ЗНАТЬ І ВМІНЬ

1. Робота з підручником

2. Робота в парах

Обговоріть план виконання завдань. Розподіліть, хто виконуватиме завдання 1, а хто — завдання 2. Виконайте завдання і здійсніть взаємоперевірку. Здайте роботу вчителю на перевірку.

- 1) Три прямі, що проходять через точку M , перетинають четверту пряму відповідно в точках A , B і C . Доведіть, що точки M , A , B і C лежать в одній площині.
- 2) Прямі AB і AC перетинають деяку пряму в точках M і P відповідно. Доведіть, що точки M , P , B і C лежать в одній площині.

VII. ПІДБИТТЯ ПІДСУМКІВ УРОКУ, РЕФЛЕКСІЯ

VIII. ДОМАШНЄ ЗАВДАННЯ

1. Завдання за підручником:
2. Додаткове завдання. Центр O кола і дві його точки A і B лежать в одній площині α . Чи будь-яка точка цього кола лежить у площині α ? Відповідь обґрунтуйте.
Указівка. Розгляньте випадки: 1) AB — діаметр кола; 2) AB — будь-яка хорда, яка не є діаметром кола.